

- ۱- گزینه «۳» - مبنای استقراء براساس تخمین بنا شده است و نمی توان نتیجه یقینی از آن گرفت، درباره استدلال های استقرایی از اصطلاح قوی و ضعیف استفاده می شود و استدلال های استقرایی از نظر قوت و ضعف در سطوح مختلفی قرار دارند. تحلیل گزینه های نادرست:
- گزینه «۴» و «۱»: سؤال به استدلال استقرایی مربوط می شود نه تمثیلی
- گزینه «۲»: نتیجه تمثیل و استقراء (استقرای ناقص) احتمالی است نه یقینی
- (لطفی) (منطق - درس پنجم - اقسام استدلال و کاربردهای آن - استدلال استقرایی - صفحات ۴۷ و ۴۸)
- ۲- گزینه «۴» - استنتاج بهترین تبیین نوعی استقراء است بنابراین نتیجه آن قطعی نیست و در زندگی روزمره بسیار کاربرد دارد و در مسائل علمی نیز از این نوع استنتاج جهت بررسی فرضیه های علمی استفاده می شود. تحلیل گزینه های نادرست:
- گزینه «۱»: تمثیل در ادبیات و محاوره و آموزش بسیار کاربرد دارد و به معنای مقایسه و تشبیه به کار می رود.
- گزینه «۲»: استقراء در علوم تجربی کاربرد دارد.
- گزینه «۳»: قیاس منطقی در منطق ارسطویی و فلسفه های الهیات مبنای اعتماد است و نتیجه گیری جزئی از مقدمه کلی است که اگر مقدمه کلی درست باشد نتیجه آن قطعی و یقینی است. (لطفی) (منطق - درس پنجم - اقسام استدلال و کاربردهای آن - استنتاج بهترین تبیین - صفحات ۴۹ و ۵۰)
- ۳- گزینه «۳» - دوشنبه می تواند اسم خاص یک شخص انسانی باشد بنابراین جمله ای بامعنا است که از شجاع بودن مردی به نام دوشنبه خبر می دهد، به جملات بامعنا خبری که قابل صدق و کذب هستند در منطق «قضیه» می گویند و استدلال های منطقی از قضایا شکل می گیرند. تحلیل گزینه های نادرست:
- گزینه «۱»: جمله تمنایی است (کاشکی - ای کاش) و جملات تمنایی جزو جملات انشایی هستند نه خبری.
- گزینه «۲»: یک مصرع از یک بیت شعری است که به تنهایی معنای کاملی را نمی رساند بنابراین جمله ناقص است.
- گزینه «۴»: روز دوشنبه شجاع است یک جمله بی معنا است در حالی که «قضیه منطقی» یک جمله با معنای خبری است.
- (لطفی) (منطق - درس ششم - قضیه حملی - قضیه - صفحات ۵۹ و ۶۰)
- ۴- گزینه «۴» - اگر موضوع قضیه حملی، مفهومی جزئی باشد (اسم خاص، اسم همراه با این و آن، اسامی داخل گیومه به معنای این کلمه) قضیه را شخصیه می نامند، هرگاه موضوع قضیه یک اسم جمع خاص باشد مانند نمازگزاران این مسجد، دانش آموزان این کلاس و ... اگر محمول به جمع آن ها تعلق گیرد قضیه شخصیه است. تحلیل گزینه های نادرست:
- گزینه «۲» و «۱»: در قضیه محصوره، مفهوم موضوع یک مفهوم کلی است و سور که قبل از موضوع می آید تعداد افراد موضوع کلی را مشخص می کند و به معنای جزئی یا کلی بودن مفهوم موضوع نیست.
- گزینه «۳»: نمازگزاران این مسجد یک جمع خاص و مشخص است ولی چون محمول می تواند به جمع آن ها یا تک تک آن ها تعلق گیرد قضیه شخصیه نیست زیرا این سؤال پیش می آید که همه ی آن ها فعال هستند یا بعضی از آن ها.
- (لطفی) (منطق - درس ششم - قضیه حملی - اقسام قضایای حملی - صفحات ۵۹ و ۶۲)
- ۵- گزینه «۲» - در این قضیه اصفهان موضوع و پایتخت ایران در دوره صفویه وصف موضوع یعنی محمول قضیه است بنابراین ترتیب منطقی اجزای قضیه (موضوع - محمول - رابطه) رعایت نشده است. تحلیل گزینه های نادرست:
- گزینه «۱»: مفهوم اصفهان موضوع قضیه و یک تصور جزئی است بنابراین قضیه شخصیه است
- گزینه «۳»: ترتیب منطقی قضیه حملی به صورت $\frac{\text{الف}}{\text{ب}} \frac{\text{است}}{\text{موضوع محمول رابطه}}$ می باشد که (الف) آن چیزی است که در مورد آن قضاوت کرده ایم و صفتی را به آن نسبت داده یا از آن سلب کرده ایم. محمول (ب) صفت و وصف و حالت موضوع است و فعل ربطی یا اسنادی بیانگر نسبت محمول به موضوع است.
- گزینه «۴»: پایتخت ایران در دوره صفویه یک مفهوم کلی است. (لطفی) (منطق - درس ششم - قضیه حملی - تمرینات کتاب درسی - صفحات ۵۹ تا ۶۵)
- ۶- گزینه «۱» - تقابل نسبت میان دو قضیه حملی است که موضوع و محمول آن ها در دو قضیه یکی است ولی در کم (کلی و جزئی بودن) یا کیف (موجب و سالبه بودن) یا هر دو با هم (کم و کیف) متفاوت اند. تقابل حداقل چهار نوع است: تناقض - تضاد - تداخل - داخل تحت تضاد، قضایای شخصیه از انواع تقابل، تقابل تناقض را دارا هستند بنابراین نمی توان گفت تقابل صرفاً رابطه میان قضایای محصوره است.
- در قضایای شخصیه چون سور ندارند با تغییر کیف قضیه (فعل قضیه) تناقض آن ساخته می شود مانند:
- مثال ۱: سعدی شاعر ایرانی است ↔ سعدی شاعر ایرانی نیست.
- مثال ۲: این کودک باهوش نیست ↔ این کودک باهوش است.
- مثال ۳: «سیمرغ» پنج حرف دارد ↔ «سیمرغ» پنج حرف ندارد. (لطفی) (منطق - درس هفتم - احکام قضایا - مربع تقابل - صفحه ۶۶)
- ۷- گزینه «۳» - تناقض نسبت میان دو قضیه است که هم در کم و هم در کیف متفاوت اند و همواره یکی صادق است و دیگری کاذب، بنابراین در تناقض از نظر صدق و کذب حالت مجهول نداریم. نقیض قضیه موجب کلی، سالبه جزئی می شود. بعضی نخل ها درخت نیستند. سالبه جزئی عکس مستوی لازم الصدق ندارد. تحلیل گزینه های نادرست:
- گزینه «۱»: قسمت دوم گزینه نادرست است و قضیه ذکر شده نقیض یا تناقض قضیه اصلی است.
- گزینه «۲» و «۴»: در تضاد اگر قضیه اصلی کاذب باشد متضاد آن ممکن است صادق یا کاذب باشد یعنی متضاد آن از نظر صدق و کذب مجهول و نامشخص است. (لطفی) (منطق - درس هفتم - احکام قضایا - صفحه ۶۶)

۸- گزینه «۳» - عکس مستوی از احکام قضایای محصوره است و هرگاه قواعد عکس مستوی کردن قضایای محصوره رعایت نشود به مغالطه ایهام انعکاس دچار می‌شویم درحالی‌که قضیه گزینه «۳» یک قضیه شرطی است که در آن مغالطه وضع تالی که از انواع مغالطه‌های مربوط به قیاس استثنایی است اتفاق افتاده است (البته در منطق قدیم، قواعد عکس مستوی در قضایای شرطی متصل نیز جاری است) تحلیل گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: عکس مستوی موجه کلی، همواره موجه جزئی است جدای از صدق و کذب محتوای قضیه و اگر موجه کلی را به موجه کلی عکس کنیم مغالطه ایهام انعکاس است.

گزینه «۲»: سالبه جزئی عکس مستوی لازم الصدق ندارد چنانچه از آن عکس مستوی بسازیم مغالطه ایهام انعکاس است.

گزینه «۴»: علت مغالطه بودن این است که موضوع و محمول قضیه اصلی به‌طور کامل در قضیه دوم عکس نشده است یعنی موضوع و محمول به‌صورت کامل تکرار نشده است. (لطفی) (منطق - درس هفتم - احکام قضایا - مغالطه ایهام انعکاسی - صفحه ۶۶)

۹- گزینه «۴» - سوفسطائیان جریانی فکری در یونان باستان در قرن پنجم قبل از میلاد است که به‌طور کلی معتقد بودند. حق و باطل از یکدیگر تفکیک‌پذیر نیست و درک حسی انسان ابزار شناخت و مقیاس همه‌چیز است. در مورد مسائلی هم‌چون علم و دانش، شناخت انسان، واقعیت و حقیقت جریان‌های متفاوتی در تفکر سوفسطائیان وجود داشتند که مهم‌ترین و مشهورترین سوفسطایی این دوره، پروتاگوراس بود که علم و دانش و شناخت را انکار نمی‌کرد بلکه با تکیه بر ابزار حواس و ادراک حسی، علم و دانش را نسبی می‌دانست. تحلیل گزینه‌های نادرست:

گزینه «۳»، «۲» و «۱»: تعابیر کتاب درسی در این درس، پیرامون عقاید سوفسطائیان است.

(لطفی) (فلسفه یازدهم - درس پنجم - زندگی براساس اندیشه - مقدمه - صفحات ۳۲ و ۳۳)

۱۰- گزینه «۳» - این افترا که من منکر خدا باشم وارد نیست، آیا ممکن است که کسی صفات و امور مربوط به انسان را بپذیرد اما منکر وجود انسان باشد؟ آیا کسی پیدا می‌شود که علم و قدرت و عدالت فوق بشری را قبول داشته باشد ولی وجود خداوند را منکر شود؟ کسی که به راه درستی دست یافت و آن را در پیش گرفت، هرگز نباید از خطر هراسی به دل راه دهد. تحلیل گزینه‌های نادرست:

گزینه «۲» و «۱»: استدلال فوق به اتهام بی‌اعتقادی سقراط به خداوند و انکار خدایانی که همه به آن‌ها اعتقاد دارند مربوط می‌شود نه اتهام گمراهی جوانان.

گزینه «۴»: قسمت سوم گزینه نادرست است. (لطفی) (فلسفه یازدهم - درس پنجم - زندگی براساس اندیشه - اتمام سقراط چه بود؟ - صفحه ۳۲)

۱۱- گزینه «۱» - مفهوم معرفت و شناخت چنان روشن است که نیازی به تعریف ندارد و تعریف آن به دانستن و آگاهی تعریف لفظی یا لغوی است. امکان شناخت و معرفت برای انسان یک امر بدیهی است که نیاز به تحقیق و پیدا کردن دلیل ندارد (اثبات‌پذیر و انکارپذیر نیست) تحلیل گزینه‌های نادرست:

گزینه «۲»: قسمت‌های دوم و چهارم گزینه نادرست است.

گزینه «۴» و «۳»: تعریف معرفت و شناخت به دانستن و آگاهی تعریف لغوی یا لفظی است نه تعریف به مثال یا به مصداق.

(لطفی) (فلسفه یازدهم - درس ششم - امکان شناخت - چیستی معرفت و امکان معرفت - صفحات ۴۰ تا ۴۳)

۱۲- گزینه «۳» - حقیقت و ماهیت انسان چیست؟ جزو مسائل انسان‌شناسی فلسفی است.

گزینه‌های «۴»، «۲» و «۱» جزو مسائل فلسفه معرفت‌شناسی یا شناخت‌شناسی است.

(لطفی) (فلسفه یازدهم - درس ششم - امکان شناخت - مسائل شناخت‌شناسی - صفحات ۴۰ و ۴۱)

۱۳- گزینه «۲» - شناخت حسی گاهی دچار خطا می‌شود نه همواره، حواس انسان باوجود این که گاهی در شناخت دچار خطا می‌شوند ولی این شناخت به قدری برای انسان معتبر است که بر پایه آن در طبیعت زندگی می‌کنیم. تحلیل گزینه‌های نادرست:

گزینه «۴»، «۳» و «۱»: تعبیرهای کتاب درسی در مورد ابزار حس و شناخت حسی است.

(لطفی) (فلسفه یازدهم - درس هفتم - ابزارهای شناخت - حسی - صفحات ۴۵ و ۴۶)

۱۴- گزینه «۱» - اصل علیت و سنخیت و اصل یکنواخت عمل کردن طبیعت اصولی عقلی و فلسفی «غیرتجربی» هستند که جزو مبانی علوم تجربی بوده و ارسطو در فلسفه یونان باستان و ابن‌سینا در فلسفه اسلامی از اولین دانشمندانی هستند که به توضیح و تبیین عقلانی این قواعد عقلی پرداخته‌اند. تحلیل گزینه‌های نادرست:

گزینه «۲»: عقلی و تجربی نادرست است یک قاعده و اصل یا عقلی «فلسفی» است یا تجربی «علمی» یعنی نسبت عقلی با تجربی نسبت تباین است و مصداق مشترک ندارند.

گزینه «۴» و «۳»: همه قسمت‌های ذکر شده در گزینه‌های مذکور نادرست است.

(لطفی) (فلسفه یازدهم - درس هفتم - ابزارهای شناخت - ترکیب عقل و قلب - صفحات ۴۵ تا ۴۹)

۱۵- گزینه «۴» - اصل علیت یا علت و معلول که بیانگر این است که هر حادثه علتی دارد به ارتباط و پیوستگی اجزای جهان با یکدیگر اشاره دارد و نگاه ویژه مخلوق و معلول بودن جهان هستی «نگاه الهیاتی» را در انسان ایجاد می‌نماید و نقطه مقابل اتفاق در پیدایش جهان است. تحلیل گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: اصل سنخیت علت و معلول جزو اصول فرعیه اصل علیت است و به ارتباط خاص و منظم و قانونمند میان پدیده‌ها اشاره دارد.

گزینه «۲»: وجوب بخشی یا ضرورت بخشی علت به معلول نیز جزو اصول فرعیه اصل علیت است که تخلف‌ناپذیری و حتمیت در نظام هستی را به دنبال دارد.

گزینه «۳»: ارتباط و پیوستگی خاص و معین به اصل سنخیت علت و معلول مربوط می‌شود نه اصل علیت.

(لطفی) (فلسفه دوازدهم - درس چهارم - کدام تصویر از جهان - لوازم علیت در جهان - صفحه ۲۳)

- ۱۶- گزینه «۲» - یکی از اقدامات مؤثر و مهم فیلسوفان، دقت در مفاهیم عامیانه و نقد و تصحیح یا تعمیق آن‌ها بوده است مانند بحث از اتفاق و شانس توسط ابن‌سینا در الهیات کتاب شفا که مهم‌ترین اثر فلسفی او به شمار می‌آید. تحلیل گزینه‌های نادرست: گزینه «۱»: اشارات و تنبیهات آخرین کتاب ابن‌سینا و دربرگیرنده آخرین دیدگاه‌های فلسفی این فیلسوف بزرگ مشایی است. گزینه «۳»: هر سه قسمت گزینه نادرست است.
- گزینه «۴»: قسمت دوم و سوم گزینه نادرست است. (لطفی) (فلسفه دوازدهم - درس چهارم - کدام تصویر از جهان؟ - مقدمه - صفحات ۲۳ و ۲۴)
- ۱۷- گزینه «۴» - معنای چهارم اتفاق که بی‌ارتباط با اصل علیت نیست رُخ دادن حادثه پیش‌بینی نشده است. تحلیل گزینه‌های نادرست: گزینه «۱»: قسمت‌های اول و دوم گزینه نادرست است. گزینه «۲»: قسمت‌های اول و سوم گزینه نادرست است. گزینه «۳»: قسمت‌های دوم و سوم گزینه نادرست است. (لطفی) (فلسفه دوازدهم - درس چهارم - کدام تصویر از جهان؟ - بررسی معنای سوم اتفاق و معنای چهارم اتفاق - صفحات ۲۳، ۲۷ و ۲۹)
- ۱۸- گزینه «۳» - حکیمان دوره باستان ایران، جهان را مخلوق خداوندی حکیم می‌دانسته‌اند که نور هستی با پرتو و اشراق خود، پدیده‌ها را ظاهر می‌سازد و خلق می‌کند. تحلیل گزینه‌های نادرست: گزینه «۲» و «۱»: آخذ تعبیر افلوطین از خداوند است. گزینه «۴»: قسمت‌های دوم و سوم گزینه نادرست است. (لطفی) (فلسفه دوازدهم - درس پنجم - خدا در فلسفه (۱) - عهد ایران و یونان باستان - صفحات ۳۲ و ۳۳)
- ۱۹- گزینه «۳» - در فرهنگ شرک‌آلود یونان باستان، هر خدا مبدأ و منشاء یک حقیقت «نوع و ماهیت» در جهان به شمار می‌رفت مثلاً «زئوس» خدای آسمان و باران «آپولون» خدای خورشید و هنر و موسیقی و «آرتمیس» خدای عفت و خویشتن‌داری بود. تحلیل گزینه‌های نادرست: گزینه «۴»، «۲» و «۱»: تعبیر کتاب درسی در مورد فرهنگ یونان باستان در زمینه خداشناسی است. (لطفی) (فلسفه دوازدهم - درس پنجم - خدا در فلسفه (۱) - عهد ایران و یونان باستان - صفحات ۳۲ و ۳۳)
- ۲۰- گزینه «۲» - اثبات وجود خداوند از طریق تصور حقیقت نامتناهی استدلال دکارت فیلسوف عقل‌گرای قرن هفدهم، نظم و انتظام حاکم بر جهان، استدلال ارسطو فیلسوف یونانی دوره باستان، از طریق اخلاق و وظایف اخلاقی، استدلال کانت فیلسوف عقل‌گرای قرن هجدهم آلمان است. ویلیام جیمز فیلسوف آمریکایی قرون نوزدهم و بیستم و برگسون فیلسوف فرانسوی قرن بیستم از تجربه‌های معنوی درونی و عشق و عرفان برای اثبات خداوند استفاده کرده‌اند. تحلیل گزینه‌های نادرست: گزینه «۱»: قسمت دوم گزینه نادرست است. گزینه «۳»: قسمت‌های اول و سوم و چهارم گزینه نادرست است. گزینه «۴»: در هیچ کدام از قسمت‌ها گزینه ترتیب صورت سؤال رعایت نشده است. (لطفی) (فلسفه دوازدهم - درس پنجم - خدا در فلسفه (۱) - ترکیب دوره باستان با دوره جدید اروپا - صفحه ۳۲)